	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	1 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

	Stanowisko:	Imię i nazwisko:	Data:	Podpis:
Opracował:	Specjalista ds. epidemiologii	Urszula Dytfeld	07.05.2019	
Sprawdził:	Przewodniczący Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych	Stanisław Sionkowski	07.05.2019	 STANISŁAW SIONKOWSKI specjalista epidemiolog lekarz medycyny pracy 62-800 Kalisz, Al. Wolności Pol. 70/55 tel. 0 503 889-585
Zatwierdził:	Dyrektor Szpitala	Sławomir Wysocki	07.05.2019	 DYREKTOR Wojewódzkiego Specjalistycznego 702 Chorób Płuc i Głazliwy w Wolicy k/Kalisz med. Sławomir Wysocki

Procedura opracowana na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. Z 2016 r. poz. 1987 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 785) i rozporządzenia MZ (w porozumieniu z MŚ) w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi z dnia 5 października 2017 r. poz. 1975

Przepisy Unii Europejskiej – Dyrektywy 89/391/89/656

Ustawodawstwo krajowe - Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska
nowe propozycje z zakresu gospodarki w obiegu zamkniętym (circular economy)

1. Cel

Celem niniejszej procedury jest ustalenie podstawowych zasad gospodarowania odpadami medycznymi powstałymi w wyniku udzielania świadczeń zdrowotnych zgodnie z obowiązującą normą prawną.

2. Zakres stosowania

Procedura dotyczy pracowników medycznych oraz pracowników niemedycznych realizujących zadania związane ze świadczeniem usług medycznych.

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	2 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

3. Terminologia

Zgodnie z ustawowymi regulacjami odpady medyczne podzielone zostały na:

odpady medyczne - zakaźne o kodach 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 82*

odpady medyczne – niebezpieczne, inne niż zakaźne o kodach 18 01 06*, 18 01 08*

odpady medyczne, inne niż niebezpieczne o kodach 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07,
18 01 09

4. Odpowiedzialność

- 4.1. Specjalista ds. epidemiologii odpowiedzialny jest za opracowanie i wdrożenie procedury postępowania z odpadami medycznymi według aktualnych norm prawnych.
- 4.2. Segregacja odpadów medycznych stanowi podstawę postępowania w codziennej pracy każdego pracownika medycznego i niemedycznego. Każdy pracownik na swoim stanowisku pracy odpowiada za pracę zgodną z przyjętymi normami w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.
- 4.3. Nadzór nad wszystkimi czynnościami związanymi z procedurą pełnią: kierownicy, ordynatorzy oddziałów, pielęgniarki oddziałowe, pielęgniarka koordynująca pracę w poradni – każdy w swoim zakresie.
- 4.4. Nadzór nad wszystkimi czynnościami związanymi z procedurą w zakresie profilaktyki i kontroli wewnętrznej pełni Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych.
- 4.5. Za prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi w jednostce odpowiada Dyrektor Zespołu Zakładów.

5. Tryb postępowania

Odpady medyczne powstałe w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych, w których zidentyfikowano lub co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że zawierają biologiczne czynniki chorobotwórcze, selekcjonowane są w miejscu ich powstawania

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	3 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

oraz wstępnie magazynuje się je, uwzględniając ich właściwości, sposób ich unieszkodliwiania lub odzysku.

I. Odpady medyczne o kodach 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 82*

z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach;

18 01 02* – pojemniki po krwi i preparatach krwiopochodnych,

18 01 03* – odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny

oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego zakaźne dla ludzi i zwierząt np.: zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, opatrunki, sprzęt jednorazowy: strzykawki, przyrządy do przetoczeń płynów infuzyjnych, rękawiczki, pęsety, zestawy drenów do drenażu opłucnowego, pozostałe dreny, zestawy do punkcji opłucnowej, cewniki Foley'a, cewniki i maski do tlenoterapii, zestawy do nebulizacji, ustniki, opróżnione worki na mocz, zgłębniki żołądkowe, kubki z zawartością materiału biologicznego, kieliszki, nerki jednorazowe, jednorazowe zaworki biopsyjne i ssące, zużyte wielorazowe zaworki biopsyjne i ssące, filtry do AMBU, filtr cząstkowy, zużyte elementy masek i inny materiał skażony krwią, wydaliniami, wydzielinami i płynami ustrojowymi,

18 01 82* – pozostałości z żywienia pacjentów izolowanych/ zakaźnych.

Odpady medyczne o kodach 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 82* z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach;

Wszystkie odpady powstające w salach chorych gdzie izolowani są pacjenci skolonizowani/ zakażeni, zbiera się w miejscu ich powstawania do pojemników lub worków

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	4 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

jednorazowego użycia z folii polietylenowej, nieprzezroczystej z możliwością jednokrotnego zamknięcia, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych - **koloru czerwonego**.

Odpady medyczne, w których zidentyfikowano lub co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że zawierają biologiczne czynniki chorobotwórcze, które podlegają zakwalifikowaniu do kategorii A zgodnie z pkt 2.2.62.1.4.1 załącznika A do Umowy europejskiej, **zwane „wysoko zakaźnymi odpadami medycznymi”**, zbiera się w miejscu ich powstawania do:

1. opakowania wewnętrznego złożonego z:

a - worka jednorazowego użycia z folii polietylenowej, koloru czerwonego, wytrzymałego, odpornego na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia, który po wypełnieniu i zamknięciu jest umieszczany w drugim worku spełniającym te same wymagania, lub

b - sztywnego, odpornego na działanie wilgoci, mechanicznie odpornego na przekłucie lub przecięcie pojemnika koloru czerwonego – w przypadku odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach;

2. opakowania zewnętrznego, które stanowi pojemnik koloru czerwonego, wytrzymały, odporny na działanie wilgoci i środków chemicznych, wykonany w sposób umożliwiający dezynfekcję, z możliwością szczelnego zamknięcia.

Wysoko zakaźne odpady medyczne mogą być przechowywane w miejscu ich powstawania, nie dłużej niż 24 godziny.

II. Odpady medyczne o kodach **18 01 06***, **18 01 08*** z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach;

18 01 06* – chemikalia w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne

18 01 08* – leki cytotoksyczne i cytostatyczne (w tym cały sprzęt jednorazowy wykorzystywany do przygotowania i podawania leku cytostatycznego oraz środki ochrony indywidualnej: maski, czepki, rękawice, fartuchy) zbiera się do worków jednorazowego

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	5 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

użycia z folii polietylenowej, nieprzezroczystej z możliwością jednokrotnego zamknięcia - koloru **żółtego**.

III. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach o kodach 18 01 02*, 18 01 03*, 18 01 06*, 18 01 08* zbiera się w miejscu ich powstawania do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, opornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie bądź przecięcie. Zasady oznaczania kolorami poszczególnych rodzajów odpadów medycznych stosuje się odpowiednio. Pojemniki te umieszcza się w miejscach powstawania odpadów.

Każdy pojemnik należy opisać z chwilą wrzucenia do niego pierwszego odpadu.

Opis pojemnika: Data/ godzina otwarcia. Pojemniki mogą być wypełnione **do 2/3 ich objętości** w sposób umożliwiający ich bezpieczne zamknięcie

Pojemnik lub worek z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania posiada

widoczne oznakowanie identyfikujące, które zawiera:

1. kod odpadów medycznych w nim przechowywanych;
2. nazwę wytwórcy odpadów medycznych;
3. numer REGON wytwórcy odpadów medycznych;
4. numer księgi rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, 1948 i 2260), wraz z podaniem organu rejestrowego;
5. datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania);
6. datę i godzinę zamknięcia.

W przypadku wysoce zakaźnych odpadów medycznych oznakowanie, umieszcza się na pojemniku. Pojemnik oznacza się dodatkowo znakiem ostrzegającym przed zagrożeniem

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	6 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

biologicznym określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 2221 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962) oraz umieszczonym poniżej napisem „MATERIAŁ ZAKAŹNY DLA LUDZI”.

Worki jednorazowego użycia umieszcza się na stelażach lub w sztywnych pojemnikach jednorazowego lub wielokrotnego użycia w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem.

Worki mogą być wypełnione nie więcej niż do 2/3 ich objętości w sposób umożliwiający ich bezpieczne zamknięcie.

Odpady medyczne, są wstępnie magazynowane w sposób selektywny z zachowaniem

podziału określonego w normie prawnej, w odpowiednio przystosowanym do tego celu pomieszczeniu albo stacjonarnym lub przenośnym urządzeniu chłodniczym, przeznaczonym wyłącznie do magazynowania odpadów medycznych.

Przenośne urządzenie chłodnicze może być wykorzystywane do wstępnego magazynowania odpadów medycznych w przypadku wytwarzania ich niewielkiej ilości.

Pomieszczenie:

- 1 - posiada niezależne wejście;
- 2 - jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
- 3 - posiada ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję;
- 4 - jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
- 5 - posiada drzwi wejściowe bez progu, których szerokość i wysokość gwarantuje swobodny dostęp;
- 6 - posiada miejsca lub boksy wydzielone i oznakowane w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów medycznych, a w przypadku magazynowania odpadów medycznych w oznakowanych, szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach dopuszcza się brak wydzielonych boksów;

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	7 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

7 - jest wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz pomieszczenia;

8 - posiada wentylację zapewniającą podciśnienie, z zapewnieniem filtracji odprowadzanego powietrza; dopuszcza się zastosowanie wentylacji grawitacyjnej pod warunkiem magazynowania odpadów medycznych w szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach i oznakowanych w zależności od rodzaju magazynowanych odpadów medycznych;

9 - posiada zabezpieczenia techniczne przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmujące również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów.

Przy pomieszczeniu oraz przy stacjonarnym urządzeniu chłodniczym

zapewnia się dostęp do:

- 1 - umywalki z bieżącą zimną i ciepłą wodą, zainstalowanej w sposób umożliwiający co najmniej umycie rąk bezpośrednio po wyjściu z pomieszczenia lub urządzenia, wyposażonej w dozowniki z mydłem i środkiem do dezynfekcji rąk oraz ręczniki jednorazowego użytku;
- 2 - wody bieżącej ciepłej i zimnej do celów porządkowych;
- 3 - wydzielonych miejsc odpowiednio do przechowywania czystych oraz zbierania brudnych środków ochrony indywidualnej dla osób przebywających w miejscach przeznaczonych do wstępnego magazynowania odpadów medycznych.

Pomieszczenie lub urządzenie spełniające wymagania, utrzymuje się na bieżąco

w czystości. Po każdym usunięciu odpadów medycznych o kodach **18 01 02***, **18 01 03***, **18 01 82*** pomieszczenie lub urządzenie dezynfekuje się, a następnie myje albo dezynfekuje się i myje przy użyciu środka myjąco-dezynfekcyjnego, a w przypadku odpadów medycznych, o kodach **18 01 06***, **18 01 08*** i **18 01 01**, **18 01 04**, **18 01 07**, **18 01 09** ; myje się i stosownie do potrzeb dezynfekuje.

IV. Odpady medyczne o kodach 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09

z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach,

18 01 01 – narzędzia chirurgiczne i zabiegowe, nie mające kontaktu z materiałem zakaźnym

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	8 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

18 01 04 – inne odpady niż wymienione w 18 01 03 (ręczniki jednorazowe)

18 01 07 – chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, inne niż wymienione

w 18 01 06 (opakowania po lekach: fiołki, ampułki, flakony z wył. cytostatyków)

18 01 09 – leki inne niż wymienione w 18 01 08

Odpady socjalno- bytowe wytwarzane przez pacjentów pochodzące z sal chorych, nieskażone

materiały stosowane w leczeniu, nieskażone prześcieradła i ręczniki jednorazowe, oraz inny materiał zakwalifikowany przez personel medyczny jako odpad pozostały zbiera się do worków

jednorazowego użycia z folii polietylenowej nieprzezroczystej z możliwością jednokrotnego zamknięcia albo do pojemników wielokrotnego użycia - **koloru czarnego**.

Dopuszcza się wstępne magazynowanie odpadów medycznych, o kodach 18 01 01, 18 01 04,

18 01 07, 18 01 09 w sposób selektywny z zachowaniem podziału, w oznakowanych w zależności od rodzaju odpadów medycznych, szczelnie zamkniętych pojemnikach lub kontenerach, w innym miejscu wstępnego magazynowania niż wyżej wymienione, które:

1. jest przeznaczone i przystosowane do wstępnego magazynowania odpadów;
2. posiada uszczelnione podłoże i zorganizowane dojazdy lub dojścia;
3. jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;
4. jest zabezpieczone przed dostępem owadów, gryzoni oraz innych zwierząt;
5. jest zabezpieczone przed wpływem czynników atmosferycznych, w tym zadaszone;
6. jest utrzymywane na bieżąco w czystości.

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	9 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

V. Wstępne magazynowanie odpadów

1. Wstępne magazynowanie odpadów medycznych o kodzie 18 01 02* odbywa się tylko w temperaturze do 10°C, a czas ich przechowywania **nie może przekroczyć 72 godzin.**
2. Wstępne magazynowanie odpadów medycznych o kodach 18 01 03*, 18 01 06*, 18 01 08*, 18 01 10* i 18 01 82* odbywa się tylko w temperaturze do 18°C, z tym że od 10°C do 18°C może odbywać się tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak **nie dłużej niż 72** godziny, natomiast w temperaturze do 10°C – **nie dłużej niż 30 dni.**
3. Odpady medyczne, inne niż niebezpieczne o kodach 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09, mogą być wstępnie magazynowane tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak **nie dłużej niż 30 dni.**

VI. Transport wewnętrzny odpadów.

1. Transport wewnętrzny odpadów medycznych z miejsca ich powstawania do miejsca wstępnego magazynowania odbywa się środkami transportu przeznaczonymi wyłącznie do tego celu.
2. Do transportu wewnętrznego odpadów medycznych o kodach **18 01 02***, **18 01 03***, **18 01 82***, używa się wózków zamykanych lub wózków przewożących pojemniki zamykane. W przypadku niewielkich ilości odpadów medycznych do transportu wewnętrznego odpadów medycznych można używać transportowych pojemników zamykanych.
3. Transport wewnętrzny odpadów medycznych wykonuje się w sposób uniemożliwiający uszkodzenie pojemnika lub worka.
4. Środki transportu wewnętrznego odpadów medycznych i pojemniki wielokrotnego użycia, służące do transportu odpadów medycznych, utrzymuje się na bieżąco w czystości. Po każdym usunięciu odpadów medycznych, **18 01 06***, **18 01 08***, **18 01 01**, **18 01 04**, **18 01 07**, **18 01 09**, myje się i stosownie do potrzeb dezynfekuje, a w przypadku odpadów medycznych, **18 01 02***, **18 01 03***, **18 01 82***, dezynfekuje się, a następnie myje albo dezynfekuje się i myje przy użyciu środka myjąco--dezynfekcyjnego.

	Środowisko Opieki.	ŚO 13.1	
		strona	10 z 10
		edycja	01
		data wydania	07.05.2019
WSZYSTKIE ODPADY W SZPITALU SĄ SEGREGOWANE ZGODNIE Z PRZYJĘTYMI ZASADAMI.			

5. Transport wewnętrzny odpadów medycznych odbywa się w sposób uniemożliwiający narażenie na bezpośredni kontakt z tymi odpadami, niedopuszczający do ich zmieszania oraz pozwalający na zachowanie warunków higienicznych, w tym ochrony przed zanieczyszczeniem.

W przypadku uszkodzenia worka lub pojemnika należy go w całości umieścić w większym nieuszkodzonym worku lub pojemniku spełniającym te same wymagania

Niedopuszczalne jest otwieranie raz zamkniętych pojemników lub worków jednorazowego użycia